

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL SKUNDO PRIEŠ VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2020-08-05 Nr. 4D-2020/2-617
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė 2020-05-11 gavo X (toliau citatose ir tekste vadinama – Pareiškėjas) skundą dėl Vilniaus miesto savivaldybės (toliau citatose ir tekste vadinama – Savivaldybė) administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Pareiškėjo 2020-02-20 prašymą dėl namo, esančio ..., Vilniuje, bendrojo naudojimo objektų administravimo, techninės priežiūros bei administratoriaus paskyrimo (toliau atitinkamai vadinama – Namas; Prašymas).

2. Pareiškėjas skunde Seimo kontrolieriui nurodo:

2.1. Pareiškėjas 2020-02-20 kreipėsi į Savivaldybę dėl Namo administratoriaus paskyrimo, tačiau Savivaldybė atsisako „organizuoti administratoriaus paskyrimą Name, nors teisės aktai LR Civilinis kodeksas ir 1995 m. (su vėlesniais pakeitimais) daugiabučių namų savininkų bendrijų įstatymas, aiškiai reglamentuoja, kad kiekvienas pastatas turi turėti administratorių [...]“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

2.2. „Šiuo atveju Namą „prižiūri“ Vilniaus universitetas [toliau citatose ir tekste vadinama – VU]. Tačiau VU nevykdo tinkamos priežiūros, [...] VU prižiūri Namą kaip nori, kada nori ir ką pati nusprendžia, kad reikia daryti. Per ilgesnį nei metai laikotarpį įsitikinome kartu su bendrasavininkais, kad tokia veikla VU nei efektyvi, nei toleruotina.“

„VU veikla, švelniai tariant, prasilenkia su VU kaip švietimo įstaigos tiesiogine veikla, juolab šiame Name jau matyt ir negyvena beveik nei vienas studentas ar dėstytojas, o jeigu ir gyvena, tai senokai išsipirkę / privatizavę šias patalpas, tad jokių įpareigojimų / prievolių iš VU jų atžvilgiu manome, kad senokai nėra.“

3. Skunde Seimo kontrolierės prašoma įvertinti Savivaldybės ir VU veiklą.

TYRIMAS IR IŠVADOS

4. Iš Pareiškėjo Seimo kontrolieriui pateiktų dokumentų nustatyta:

4.1. Prašyme pažymėta:

„2019 m. gruodį kreipėmės į Jūsų įstaigą dėl Namo valdymo. **Šiame Name dalini administravimą atlieka / vykdo VU.** Šis Namas neturi nei bendrijos, ir **nėra paskirtas administratorius.** Namas šiuo metu **nėra tinkamai nei prižiūrimas, nei administruojamas.** Teiravomės VU atstovo informaciją apie darbus, kuriuos vykdo VU, tačiau nėra suprantama ***kokiu pagrindu ir kokiu būdu, kuo remiantis VU / jų atstovai pasirinktinai renkasi kokią veiklą vykdyti / ką tvarkyti, o ko ne.*** [...]. Privaloma administratoriaus parinkimo tvarka po 2013-01-01 įsigaliojusio CK [Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas; toliau citatose ir tekste

vadinama – CK] 4.84 straipsnio pakeitimo, kurios, šiuo konkrečiu atveju nesilaikoma (CK 4.84 straipsnio 2, 3, 4 dalyje numatyta nauja namo, bendrojo naudojimo objektų administratoriaus atranka). Vadovaujantis CK, Vietos savivaldos įstatymo, Statybos įstatymo [...] bei Viešojo administravimo įstatymo nuostatomis, PRAŠOME imtis priemonių, kad šiam pastatui būtų paskirtas tinkamas administratorius UAB Mano būstas [...].“

4.2. Savivaldybės Būsto administravimo skyrius (toliau citatose ir tekste vadinama – Skyrius), 2020-03-23 atsakydamas į Prašymą (registracijos Nr. A50-6896/20) rašte Nr. A50-10242/20 (toliau citatose ir tekste vadinama – Atsakymas) pažymėjo:

4.2.1. „Primename, kad Skyriaus Pastatų administravimo poskyrio 2020-01-24 raštu Nr. A51-10594/20(3.3.2.26E-BŪS) Pareiškėjui buvo paaiškinta apie teisės aktus, reglamentuojančius daugiabučių namų bei bendrabutinio tipo namų valdymą, buvo informuota, kad prievolė priimti sprendimą, kokia forma įgyvendinti bendrosios nuosavybės teisę, priklauso patalpų savininkams, kaip bendrosios dalinės nuosavybės teisės subjektams, ir **Savivaldybė neturi prievolės inicijuoti ir skirti daugiabučio namo, taigi ir bendrabučio tipo gyvenamojo pastato, bendrojo naudojimo objektų administratorių, jei tokios iniciatyvos neparodo ne mažiau kaip 1/4 Pastato butų ir kitų patalpų savininkų**. Pažymėtina, kad iki šios dienos Pastato patalpų savininkų 1/4 prašymas nėra gautas“;

4.2.2. „Pažymime, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020-03-14 nutarimu Nr. 207 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ Savivaldybės administracijos veikla [nuo] 2020-03-16 iki 2020-03-30 organizuojama nuotoliniu būdu, todėl bet kokių atveju šiuo metu neturime galimybės daugiabučių namų patalpų savininkams organizuoti balsavimo raštu dėl bendrojo naudojimo objektų administratoriaus pasirinkimo. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Skyrius, nutraukus karantiną, vadovaujantis CK 4.84 straipsniu ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013-06-20 nutarimu Nr. 567 patvirtintu Bendrojo naudojimo objektų administratoriaus atrankos ir skyrimo tvarkos aprašu [toliau citatose ir tekste vadinama – Aprašas], jei kreipsis į Skyrių ne mažiau kaip 1/4 Pastato butų ir kitų patalpų savininkų, organizuos Pastato patalpų savininkų balsavimą raštu dėl administratoriaus skyrimo ir apie tai Pastato patalpų savininkus informuos papildomai. Kartotina siūlome Pastato patalpų savininkams bendrojo naudojimo objektų valdymui sudaryti jungtinės veiklos sutartį arba steigti šio pastato savininkų bendriją bei sutarčių pagrindu susitarti dėl pastato priežiūros ir administravimo paslaugų apimčių, kokybės ir kainų, taip užsitikrinant mažiausią kainą ir geriausią kokybę. [...]“

4.3. VU atstovo e-laiške Pareiškėjui nurodyta:

4.3.1. „[...] administravimo mokestis yra už sąskaitų išrašymą, apskaičiavimą, šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūrą, žemės sklypo priežiūrą ir valymą, bet ne už pastato remontą. Jei įvyksta avarijos mes jas šaliname, tačiau kaštus išdaliname proporcingai patalpų savininkams. Jau rašiau, kad patalpų savininkai turėtų sukurti bendriją ir tada sudaryti sutartį su administravimo įmone, mokėti kaupiamuosius mokesčius ir t. t.“;

4.3.2. „Į Savivaldybę buvo kreiptasi, tačiau, kadangi privatizuotos patalpos registrų centre nėra įformintos kaip butai, savivaldybė neskyrė pastato administratoriaus.“

4.4. Nekilnojamojo turto registro (toliau citatos ir tekste vadinama – NTR) 2019-04-03 duomenimis, Pareiškėjui jungtinės sutuoktinių nuosavybės teise priklauso 1/3 šių patalpų: „Butas / Patalpa – Kambarys [...] Su b. n. patalpomis [...]“

5. Iš Nekilnojamojo turto registro Duomenų banko 2020-05-22 išrašo nustatyta:

5.1. „2. Nekilnojamieji daiktai: 2.1. Pastatas – Bendrabutis [...] Daikto pagrindinė naudojimo paskirtis: Gyvenamoji (įvairioms socialinėms grupėms) [...] Statybos pabaigos metai: 1996 [...]“

5.2. „7. Juridiniai faktai 7.1. Nekilnojamasis daiktas yra nekilnojamųjų kultūros vertybių teritorijoje (jų apsaugos zonoje) [...] Įrašas galioja: Nuo 2010-11-03 [...]“

6. Seimo kontrolierė, atsižvelgdama į pirmiau aprašytas aplinkybes, kreipėsi į Savivaldybę, prašydama pateikti motyvuotus išsamius paaiškinimus: apie Namų bendrojo naudojimo objektų

valdymo, administravimo situaciją (NTR duomenimis, Namų bendrojo naudojimo objektų administravimas neįregistruotas), Savivaldybės veiksmus šiai situacijai spręsti; ar, gavus Prašymą: buvo patikrintos jame nurodytos aplinkybės: 1) kas administruoja Namų bendrojo naudojimo objektus, ar valdytojas paskirtas, valdytojas išrinktas teisės aktuose nustatyta tvarka, jeigu teisės aktuose nustatyta tvarka išrinkto, paskirto valdytojo nėra, kodėl; 2) ar iš tiesų galimas valdytojas vykdo tik „dalinį administravimą“ (pvz., nekaupiamos lėšos, neorganizuojamas Namų bendrojo naudojimo objektų remontas ir kt.) ir koku teisiniu pagrindu tai daroma; 3) kas vykdo Namų techninę priežiūrą, ar Namų techninis prižiūrėtojas paskirtas teisės aktuose nustatyta tvarka, ar iš tiesų Namai nėra tinkamai prižiūrimas, ar nustatyta tvarka buvo patikrinta atliekama statinio techninė priežiūra; ar nustatyta tvarka buvo priimtas motyvuotas sprendimas pradėti ar ne pradėti neplaninį patikrinimą ir apie priimtą sprendimą raštu informuotas Pareiškėjas; kodėl Pareiškėjui Atsakyme, nemotyvuojant konkrečiais teisės aktų reikalavimais, buvo paaiškinta „Savivaldybė neturi prievolės inicijuoti ir skirti daugiabučio namo, taigi ir bendrabučio tipo gyvenamojo pastato, bendrojo naudojimo objektų administratorių, jei tokios iniciatyvos neparodo ne mažiau kaip 1/4 Pastato butų ir kitų patalpų savininkų“; dėl kokių konkrečių aplinkybių, koku teisiniu pagrindu, organizuojant Savivaldybės darbą nuotoliniu būdu, Savivaldybė neturi galimybės „daugiabučių namų patalpų savininkams organizuoti balsavimo raštu dėl bendrojo naudojimo objektų administratoriaus pasirinkimo“; nurodytas aplinkybes, kad „Į Savivaldybę buvo kreiptasi, tačiau, kadangi privatizuotos patalpos registru centre nėra įformintos kaip butai, savivaldybė neskyrė pastato administratoriaus“; informuoti: ar Namai yra ypatingasis statinys, daugiabutis gyvenamasis namas, kurio aukštingumas iki 5 aukštų imtinai; kada paskutinį kartą buvo atlikta Namų naudojimo priežiūra Reglamente nustatyta tvarka, kartu pateikiant atliekamos (atliktos) statinio techninės priežiūros patikrinimo akto kopiją, informuoti apie Savivaldybės Namų techniniam prižiūrėtojui pateiktų reikalavimų vykdymo kontrolės rezultatus. Jeigu ši priežiūra nebuvo atlikta 2019–2020 metais, nurodyti priežastis ir pagal kompetenciją ***ją atlikti, informuoti Pareiškėją apie patikrinimo rezultatus***; ar 2015–2020 metais buvo atliekama Namų bendrojo naudojimo objektų valdytojo veiklos priežiūra ir kontrolė ir kt.

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

7. Iš Savivaldybės Seimo kontrolierei pateiktos informacijos, paaiškinimų, dokumentų nustatyta:

7.1 dėl Namų administravimo:

7.1.1. „patikrinus NTR duomenis apie Namą nustatyta, kad šiuo adresu yra registruotas bendrabutis-- gyvenamasis pastatas (įvairioms socialinėms grupėms), kuriame yra suformuotos 110 gyvenamosios ir kitos paskirties patalpos. Nuo 1993-08-06 iki 2005-04-15 savininkas buvo registruotas – Valstybė, o patikėjimo teise Namą valdė VU.

Turimais duomenimis privatizavus beveik visas Namų patalpas, tačiau Namų patalpų savininkams nepasirinkus kito Namų valdymo būdo, VU ir toliau teikia Namų butų ir kitų patalpų savininkų bendrojo naudojimo objektų priežiūros paslaugas, skaičiuoja ir skirsto mokesčius (tą ir nurodė ir pats Pareiškėjas Prašyme). Manytina, kad tokios VU teikiamos priežiūros paslaugos tenkino Namų patalpų savininkus, kadangi skundų iki Pareiškėjo pateikto prašymo paskirti Namų bendrojo naudojimo objektų administratorių Savivaldybė nebuvo gavusi“;

7.1.2. „gavus Pareiškėjo Prašymą pagal NTR duomenis buvo nustatyta, kad Namų bendrojo naudojimo objektų valdymo būdas nėra registruotas. [...]. Dėl „dalinio administravimo“ faktai nebuvo tikrinami, kadangi vadovaujantis teisės aktais Savivaldybė neturi teisinio pagrindo vykdyti VU veiklos priežiūros ir kontrolės Namų administravimo klausimais“;

7.1.3. „Be to, Namų patalpų savininkai nebuvo pasirinkę nei vieno Namų valdymo būdo, todėl Atsakymu Pareiškėjui kartu su kitais Namų patalpų savininkais buvo siūloma bendrojo naudojimo objektų valdymui sudaryti jungtinės veiklos sutartį arba steigti šio pastato savininkų bendriją bei sutarčių pagrindu susitarti dėl Namų priežiūros ir administravimo paslaugų apimčių, kokybės ir kainų, taip užsitikrinant mažiausią kainą ir geriausią kokybę.

Tuo metu buvo įvertinta ir tai, kad pagal CK 4.84 straipsnį ir Aprašą į Skyrių turėtų kreiptis ne mažiau kaip 1/4 Namų butų ir kitų patalpų savininkų. Skyrius minėtu raštu neatsisakė organizuoti Namų patalpų savininkų balsavimą raštu dėl administratoriaus skyrimo“;

7.1.4. „CK 4.83 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad butų ir kitų patalpų savininkai (naudotojai) bendrojo naudojimo objektus privalo valdyti, tinkamai prižiūrėti, remontuoti ar kitaip tvarkyti. Daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektams valdyti butų ir kitų patalpų savininkai steigia butų ir kitų patalpų savininkų bendriją arba sudaro jungtinės veiklos sutartį, arba šio kodekso 4.84 straipsnyje nustatyta tvarka pasirenka bendrojo naudojimo objektų administratorių. Sprendimą dėl bendrojo naudojimo objektų administratoriaus pasirinkimo priima butų ir kitų patalpų savininkai, o jų pasirinktą administratorių skiria savivaldybės vykdomoji institucija (CK 4.84 straipsnio 2 dalis). Prievolė priimti sprendimą, kokia forma įgyvendinti bendrosios nuosavybės teisę, priklauso patalpų savininkams, kaip bendrosios dalinės nuosavybės teisės subjektams. Iš to seka, kad CK 4.85 straipsnio 5 dalis numato, kad butų ir kitų patalpų savininkų susirinkimus šaukia [...] butų ir kitų patalpų savininkų bendrosios dalinės nuosavybės administratorius, arba savivaldybės vykdomoji institucija. Taip pat sušaukti susirinkimą gali raštu pareikalauti ne mažiau kaip 1/4 butų ir kitų patalpų savininkų. [...]. Manytina, kad priešingu atveju patalpų savininkai yra patenkinti esama padėtimi ir nėra apsisprendę dėl valdymo būdo pasirinkimo“;

7.1.5. „dėl karantino metu teikto atsakymo kad „Savivaldybės veikla 2020-03-16 iki 2020-03-30 organizuojama nuotoliniu būdu, todėl bet kokių atveju šiuo metu neturime galimybės daugiabučių namų patalpų savininkams organizuoti balsavimo raštu dėl bendrojo naudojimo objektų administratoriaus pasirinkimo“, informuojame, kad Savivaldybė sprendimų priėmimus dėl daugiabučių namų butų ir kitų patalpų savininkų bendrojo naudojimo objektų administratoriaus pasirinkimo organizuoja vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011-03-24 įsakymu Nr. DI-251 patvirtintu Butų ir kitų patalpų savininkų balsavimo raštu, priimant sprendimus, tvarkos aprašu (toliau – Aprašas). Vadovaujanti šiuo Aprašu parengti kiekvienų patalpų savininkui balsavimo raštu biuleteniai bei kita informacija įteikiami, išsiunčiant paštu patalpos adresu arba įdedant į pašto dėžutę. Balsavimo raštu biuleteniai grąžinami atsiunčiant juos paštu Skyriui (Konstitucijos pr. 3, LT-09601, Vilnius) arba pateikiant Savivaldybei (Konstitucijos pr. 3, Vilnius) arba užpildytą ir nuskenuotą balsavimo biuletenį siunčiant el. paštu balsavimas@vilnius.lt. Karantino laikotarpiu Savivaldybei organizuojant darbą nuotoliniu būdu interesantai į Savivaldybės pastatą nebuvo įleidžiami, o paslaugos buvo suteikiamos nuotoliniu būdu, todėl balsavimo raštu biuletenių grąžinimo būdas pateikiant Savivaldybei nebuvo įmanomas. Atsižvelgiant į tuo laikotarpiu Sveikatos apsaugos ministerijos teiktas rekomendacijas dėl bereikalingo judėjimo iš namų, Savivaldybė negalėjo prisiimti atsakomybės ir skatinti patalpų savininkus vykti į paštą tam, kad būtų grąžintas balsavimo raštu biuletenis Savivaldybei. Taip pat pažymėtina, kad pagal turimą patirtį dauguma rizikos grupėje esančių senyvo amžiaus asmenų nesinaudoja elektroninėmis / išmaniomis ryšio priemonėmis, kad galėtų siųsti skenuotus balsavimo raštu biuletenius el. paštu balsavimas@vilnius.lt, o ir bendravimas su artimais asmenimis, kurie galėtų pagelbėti tuo klausimu, buvo nerekomenduojamas, todėl ir šis balsavimo raštu biuletenių grąžinimo būdas nebūtų efektyvus, siekiant tinkamai įgyvendinti balsavimo raštu balsavimo biuletenių grąžinimą. Atsižvelgiant į tai karantino metu Savivaldybė suinteresuotus asmenis informavo, kad šiuo metu neturi galimybės organizuoti daugiabučių namų patalpų savininkų balsavimo raštu dėl bendrojo naudojimo objektų administratoriaus pasirinkimo, tačiau taip pat informavo, kad po karantino nedelsiant teisės aktų nustatyta tvarka bus organizuojamos šios procedūros“;

7.1.6. dėl pažymos 4.3.2 papunktyje nurodytų aplinkybių „paaiškinti nėra galimybės, kadangi nėra aišku, kada ir kuriame Savivaldybės rašte buvo pateikta tokia nuomonė“;

7.1.7. Skyriaus 2020-01-24 rašte Nr. A51-10594/20(3.3.2.26E-BŪS), atsakyme į Pareiškėjo 2019-12-27 prašymą, nurodyta: „Informuojame, kad vadovaujantis CK 4.84 straipsniu Savivaldybė bendrojo naudojimo objektų administratorius skiria tik daugiabučiams gyvenamiesiems namams, kuriuose nėra įsteigtos butų ir kitų patalpų savininkų bendrijos arba sudarytos jungtinės veiklos sutarties. Patikrinus NTR duomenis apie namą nustatyta, kad šiuo adresu yra registruotas

bendrabutis-gyvenamasis pastatas (įvairioms socialinėms grupėms), kuriame yra suformuota 110 gyvenamosios ir kitos paskirties patalpų. Bendrabučio sąvoka apibrėžta CK 6.623 straipsnyje. Pagal šį straipsnį darbininkus, tarnautojus, studentus, mokinius jų darbo ar mokymosi metu galima apgyvendinti bendrabučiuose. [...]. Bendrabučių suteikimo ir naudojimosi jais tvarka nustatoma juridinių asmenų kolektyvinėse sutartyse. Organizacijose, kuriose tokia sutartis nesudaroma, ši tvarka nustatoma administracijos ir darbuotojų susitarimu, o švietimo įstaigų, mokslo ir studijų institucijose – šių įstaigų ir institucijų valdymo organų sprendimu. Pagal statybos techninį reglamentą STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“ bendrabučiai priskiriami gyvenamosios paskirties (įvairių socialinių grupių asmenims) pastatams – skirti gyventi įvairių socialinių grupių asmenims (bendrabučiai, vaikų namai, prieglaudos, globos namai, šeimos namai, vienuolynai ir pan.). [...]. Daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektams valdyti butų ir kitų patalpų savininkai steigia butų ir kitų patalpų savininkų bendriją arba sudaro jungtinės veiklos sutartį, arba CK 4.84 straipsnyje nustatyta tvarka pasirenka bendrojo naudojimo objektų administratorių. [...]. Taigi prievolė priimti sprendimą, kokia forma įgyvendinti bendrosios nuosavybės teisę, priklauso patalpų savininkams, kaip bendrosios dalinės nuosavybės teisės subjektams. **Savivaldybė neturi prievolės inicijuoti ir skirti daugiabučio namo, taigi ir bendrabutinio tipo gyvenamajam pastatui, bendrojo naudojimo administratorių, jei tokios iniciatyvos neparodo ne mažiau, kaip ¼ pastato butų ir kitų patalpų savininkų“;**

7.1.8. „informuojame, kad Pareiškėjas 2020-05-08 el. paštu Savivaldybei pateikė Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2020-04-24 raštą Nr. (14)-D8(E)-2136, kuriame išdėstyta nuomonė, kad „savivaldybės vykdomoji institucija, nustačiusi, kad daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkai nėra įsteigę gyvenamojo namo butų ir kitų patalpų savininkų bendrijos, nėra sudarę jungtinės veiklos sutarties, taip pat jei bendrija likviduota arba nutraukta jungtinės veiklos sutartis, turi sušaukti butų ir kitų patalpų savininkų susirinkimą arba organizuoti balsavimą raštu dėl bendrojo naudojimo objektų administratoriaus pasirinkimo, **nepriklausomai nuo to, ar ji yra gavusi tokį prašymą.** Pažymėtina, jeigu savivaldybės vykdomoji institucija nesušaukia butų ir kitų patalpų savininkų susirinkimo per vieną mėnesį nuo ne mažesnio kaip 1/4 butų ir kitų patalpų savininkų pareikalavimo raštu dienos, teisę sušaukti susirinkimą įgyja 1/4 butų ir kitų patalpų savininkų“, bei prašė „organizuoti balsavimą raštu dėl administratoriaus Name“.

Skyrius neatsisakė organizuoti Namų patalpų savininkų balsavimo raštu dėl administratoriaus pasirinkimo ir jį jau organizuoja, nors į Savivaldybę kreipėsi mažiau negu 1/4 Namų patalpų savininkų, taip pat įvertino Aplinkos ministerijos nuomonę, todėl skundžiamos aplinkybės išnyksta“;

7.1.9. „Skyrius 2020-06-11 raštu Nr. A360-18/20(2.9.2.33E-BŪS) informavo Pareiškėją, kad Skyrius, įvertinęs Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos minėtu raštu išsakytą nuomonę, vadovaujantis CK 4.84 straipsniu ir Aprašu, nuo 2020-06-23 iki 2020-07-07 organizuoja Namų patalpų savininkų balsavimą raštu dėl administratoriaus pasirinkimo“;

7.2. dėl Namų bendrojo naudojimo objektų valdyto veiklos kontrolės:

7.2.1. „Savivaldybė Prašymą nagrinėjo kaip prašymą dėl Namų bendrojo naudojimo objektų administratoriaus paskyrimo, o ne kaip skundą dėl esamos Namų bendrojo naudojimo objektų priežiūros paslaugas teikiančios bendrovės veiklos, todėl vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014-07-24 įsakymu Nr. DI-612 patvirtintų Butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir savivaldybės vykdomosios institucijos paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūros ir kontrolės pavyzdinių taisyklių (toliau – Pavyzdinės taisyklės) 17 ir 19 punktais sprendimai dėl neplaninio patikrinimo pradėjimo nebuvo svarstomi“;

7.2.2. „2015–2020 metais Namų bendrojo naudojimo objektų valdytojo veiklos priežiūra ir kontrolė nebuvo ir nėra atliekama, kadangi Savivaldybė neturi teisinio pagrindo vadovaujantis Pavyzdinėmis taisyklėmis atlikti VU veiklos priežiūros ir kontrolės Namų administravimo klausimais (Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 42 punktas ir CK 4.83 straipsnio 3 dalis)“;

7.3. dėl Namų techninės priežiūros:

7.3.1. „Namas atitinka Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016-12-30 įsakymu Nr. D1-971 patvirtinto statybos techninio reglamento STR 1.07.03:2017 „Statybos techninės ir naudojimo priežiūros tvarka. Naujų nekilnojamojo turto kadastro objektų formavimo tvarka“ [toliau citatose ir tekste vadinama – Reglamentas] 105.1 punkto reikalavimus (bendrabutis – gyvenamasis pastatas (įvairioms socialinėms grupėms), kuriame yra suformuotos 110 gyvenamosios ir kitos paskirties patalpos)“;

„Vilniaus miesto savivaldybės teritorijoje, NTR duomenimis, yra virš 52 tūkstančių pastatų, kurių naudojimo priežiūra priskirta Savivaldybei, iš jų virš 7 (septynių) rūkstančių daugiabučių gyvenamųjų namų, virš 3 (trijų) tūkstančių pastatų priskiriamų prie ypatingų pastatų. Atsižvelgiant į Skyriuje esančių statinių naudojimo priežiūros vykdytojų skaičių (Statinių naudojimo priežiūros poskyryje dirba 8 specialistai ir poskyrio vedėjas) ir į Vilniaus mieste esančių pastatų, kuriuos turime patikrinti 1 (vieną) kartą per metus, skaičių, įvertinant tai, kad su esamais pajėgumais patikrinti visų pastatų negalime, prioritetą dėl naudojimo priežiūros atlikimo teikiame tiems pastatams, kurių savininkams, bendrojo naudojimo objektų valdytojams, buvo teikti reikalavimai dėl techninės priežiūros vykdymo, nustatytų pastato defektų likvidavimo (vykdoma Statinių techninės priežiūros patikrinimo akte teiktų reikalavimų įvykdymo kontrolė), ir tiems pastatams, dėl kurių techninės būklės, daugiabučiuose namuose bendrojo naudojimo objektų valdytojų organizuojamų ir atliekamų remonto darbų, Skyriui pateikiama informacija ar gaunama nusiskundimų.

Namų patalpų savininkų skundų dėl VU vykdomos techninės priežiūros per laikotarpį nuo 2014 m. Savivaldybė negavo“;

7.3.2. „Namų techninę priežiūrą vykdo 2017-11-27 VU kanclerio įsakymu Nr. R-517 „Dėl Vilniaus universiteto statinių ir neeilinių apžiūrų komisijos ir gyvenamųjų namų (ypatingų statinių, bendrabučių) kasmetinių ir neeilinių apžiūrų komisijos sudarymo ir įpareigojimų nustatymo“ (toliau – Įsakymas) (2020-04-23 VU kanclerio įsakymo Nr. R-179 pakeitimas) paskirta komisija: [...]“

Savivaldybės pareigūnų teigimu, „Namų techninis prižiūrėtojas paskirtas vadovaujantis Reglamento 84 punktu“;

7.3.3. „atliekama Namų techninė priežiūra buvo tikrinta 2014 ir 2020 metais“:

7.3.3.1. „Namų naudojimo priežiūra buvo atlikta 2014-07-29, surašytas statinio techninės priežiūros patikrinimo aktas Nr. A32-2092/14(2.9.2.8-AP2) (toliau – Aktas-1), teikti įpareigojimais statinio techniniam prižiūrėtojui VU“ („SIŪLAU / REIKALAUJU: [...]. 2. Sudėti markerius, stebėti fasado įtrūkimus ar neatsiranda didesnės deformacijos; [...]“).

„Savivaldybės informacinėje sistemoje „Avilyš“ nėra užregistruotas statinio techninio prižiūrėtojo VU atsakymas, adresuotas Skyriui, kuriame būtų pranešama apie Aktu teiktų įpareigojimų vykdymą / įvykdymą. Atsakymas galimai buvo pateiktas tiesiogiai Skyriaus vyriausiajam specialistui Mariui Dumšai, kuris šiuo metu Savivaldybėje nebedirba, ir Skyrius neturi galimybės patikrinti minėtos informacijos“;

7.3.3.2. „Skyriaus specialistai, vykdydami Reglamento 108 punkto nuostatas, dalyvaujant statinio techniniam prižiūrėtojui, 2020-06-16 atliko Namų naudojimo priežiūros patikrinimą, apžiūrėjo Namą, padarė išvadą apie Namų techninę būklę ir techninę priežiūrą, surašė statinio techninės priežiūros patikrinimo aktą Nr. A357-99/20(2.9.2.8-BŪS) (toliau – Aktas-2) ir įpareigojo statinio techninį prižiūrėtoją VU pašalinti Akte-1 nurodytus defektus“ („REIKALAUJU: 1. Skubiai tvarkyti laikinąsias apsaugos priemones pastato balkonams, taip užtikrinant saugumą žmonių gyvybei, sveikatai ir aplinkai. Organizuoti balkonų remontą, kad balkonų konstrukcijos atitiktų esminius statinio reikalavimus. 2. Organizuoti ventiliacijos kaminų „kepurėlių“ remontą (apskardinti ar pan.). 3. Teisės aktų nustatyta tvarka atlikti kitų pastato bendrojo naudojimo objektų defektų [...] remontą. 4. Apie patikrinimo akte nurodytų reikalavimų vykdymo eigą informuoti Skyrių iki 2020-08-30“).

„Patikrinus 2020-06-16 Namų atliekamos statinio techninės priežiūros dokumentus nustatyta, kad kasmetinės apžiūros yra atliekamos, nuolatiniai stebėjimai vykdomi reguliariai,

statinio techninės priežiūros žurnalas yra pildomas, daromi įrašai apie nustatytus defektus, tačiau defektų šalinimas vykdomas dalinai. Statinio techninės priežiūros žurnale kasmetinių apžiūrų dalyje yra užregistruoti pastebėtų defektų pašalinimo darbai nuo 2007-09-26 iki 2013-04-22 bei nuo 2018-05-14 iki 2019-04-24, tačiau nuo 2013-10-17 iki 2017-11-28 nėra jokių įrašų apie atliktus darbus.“

„Pareiškėjas apie atliktą Namų naudojimo priežiūros patikrinimą informuotas 2020-06-30 raštu Nr. A51-82427/20(3.3.2.26E-BŪS)“;

7.4. Savivaldybės pareigūnai atsižvelgdami į tai, kad „Skyrius šiuo metu organizuoja Namų patalpų savininkų balsavimą raštu dėl administratoriaus pasirinkimo, yra atlikta Namų naudojimo priežiūra bei surašytas Aktas-2“ prašo Seimo kontrolierės „nutraukti skundo tyrimą dėl Savivaldybės pareigūnų veiksmų (neveikimo), nagrinėjant Pareiškėjo Prašymą.“

Skundo tyrimui reikšmingi Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai

8. Įstatymai

8.1. *Vietos savivaldos įstatyme* nustatyta:

8.1.1. *4 straipsnis* – „Pagrindiniai principai, kuriais grindžiama vietos savivalda, yra: [...] 6) savivaldybės veiklos ir savivaldybės institucijų priimamų sprendimų teisėtumo. Savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla ir visais jų veiklos klausimais priimti sprendimai turi atitikti įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus; [...] 10) veiklos skaidrumo. Savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla turi būti aiški ir suprantama savivaldybės gyventojams, kurie tuo domisi, jiems sudaromos sąlygos gauti paaiškinimus, kas ir kodėl daroma; [...] 13) žmogaus teisių ir laisvių užtikrinimo ir gerbimo. Savivaldybės institucijų ar valstybės tarnautojų priimami sprendimai turi nepažeisti žmogaus orumo, jo teisių ir laisvių, lygių galimybių; [...]“

8.1.2. *6 straipsnio 1 dalis* – vienos iš savarankiškųjų savivaldybės funkcijų yra: „21) statinių naudojimo priežiūra [...]“; „42) butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir savivaldybės vykdomosios institucijos paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūra ir kontrolė pagal Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintas pavyzdines taisykles.“

8.2. *Civiliniame kodekse (CK)* nustatyta:

8.2.1. *4.82 straipsnis* – „8. Bendrojo naudojimo objektų administratorius administruoja bendrojo naudojimo objektus pagal Vyriausybės patvirtintus nuostatus. [...]“

8.2.2. *4.83 straipsnis* – „3. Butų ir kitų patalpų savininkai (naudotojai) bendrojo naudojimo objektus privalo valdyti, tinkamai prižiūrėti, remontuoti ar kitaip tvarkyti. Daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektams valdyti butų ir kitų patalpų savininkai steigia butų ir kitų patalpų savininkų bendriją arba sudaro jungtinės veiklos sutartį, arba šio kodekso 4.84 straipsnyje nustatyta tvarka pasirenka bendrojo naudojimo objektų administratorių. Pavyzdinę jungtinės veiklos sutarties formą tvirtina Vyriausybė ar jos įgaliota institucija. Butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir šio kodekso 4.84 straipsnyje nustatyta tvarka paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūra ir kontrolę atlieka savivaldybės. [...]“

8.2.3. *4.84 straipsnis* – „1. Jeigu butų ir kitų patalpų savininkai neįsteigia gyvenamojo namo butų ir kitų patalpų savininkų bendrijos arba nesudaro jungtinės veiklos sutarties, taip pat jei bendrija likviduota arba nutraukta jungtinės veiklos sutartis, skiriamas bendrojo naudojimo objektų administratorius. 2. Sprendimą dėl bendrojo naudojimo objektų administratoriaus pasirinkimo priima butų ir kitų patalpų savininkai, o jų pasirinktą administratorių skiria savivaldybės vykdomoji institucija. Jeigu butų ir kitų patalpų savininkai nepasirenka administratoriaus, sprendimą dėl administratoriaus skyrimo priima savivaldybės vykdomoji institucija. Bendrojo naudojimo objektų administratoriaus atrankos ir skyrimo tvarką nustato Vyriausybė. 3. Butų ir kitų patalpų savininkų balsavimą raštu rengia ar susirinkimą dėl bendrojo naudojimo objektų administratoriaus

pasirinkimo šaukia savivaldybės vykdomoji institucija šio kodekso 4.85 straipsnyje nustatyta tvarka. 4. [...]. Visais atvejais butų ir kitų patalpų savininkai balsų dauguma turi teisę priimti sprendimą pakeisti bendrojo naudojimo objektų administratorių ir nesuėjus penkerių metų terminui. [...]. 8. Bendrojo naudojimo objektų administratorius administruoja bendrojo naudojimo objektus pagal Vyriausybės patvirtintus nuostatus. [...].“

8.2.4. *4.85 straipsnis* – „1. Sprendimai dėl bendrojo naudojimo objektų valdymo ir naudojimo, taip pat dėl naujų bendrojo naudojimo objektų sukūrimo ir disponavimo jais klausimų, priimami butų ir kitų patalpų savininkų balsų dauguma, jeigu įstatymuose nenustatyta kitaip. [...]. 5. [...]. Taip pat sušaukti susirinkimą gali raštu pareikalauti ne mažiau kaip 1/4 butų ir kitų patalpų savininkų. Jeigu šioje dalyje nurodyti subjektai per vieną mėnesį nuo reikalavimo pateikimo dienos susirinkimo nesušaukia, susirinkimą šaukia 1/4 butų ir kitų patalpų savininkų. [...] 7. Butų ir kitų patalpų savininkų sprendimai gali būti priimti ir nesušaukus susirinkimo, bet jiems raštu pareiškus apie savo sprendimą. [...].“

8.3. *Viešojo administravimo įstatyme* (toliau vadinama – VAI) nustatyta:

8.3.1. *3 straipsnis* – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: 1) *įstatymo viršenybės*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais; [...] 8) *vieno langelio*. Šis principas reiškia, kad asmeniui informacija suteikiama, prašymas ar skundas priimamas ir atsakymas į juos pateikiamas vienoje darbo vietoje. Prašymą ar skundą nagrinėja ir informaciją iš savo administracijos padalinių, pavaldžių subjektų, prireikus – ir iš kitų viešojo administravimo subjektų gauna pats prašymą ar skundą nagrinėjantis ir administracinį sprendimą priimantis viešojo administravimo subjektas, neįpareigodamas tai atlikti prašymą ar skundą padavusį asmenį; [...] 13) *išsamumo*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nuroydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį.“

8.3.2. *10 straipsnis* – „3. Viešojo administravimo subjekto lygio viešojo administravimo kokybės valdymo būdai yra viešojo administravimo subjekto veiklos planavimas, organizavimas ir vidaus administravimo kontrolė. [...].“

8.3.3. *11 straipsnis* – „1. Vidaus administravimo tikslas – užtikrinti, kad viešojo administravimo subjektas galėtų tinkamai atlikti viešojo administravimo funkcijas. 2. Viešojo administravimo įstaigos administracijos struktūrą nustato viešojo administravimo įstaigos vadovas, vadovaudamasis įstatymais ar jų pagrindu priimtais teisės aktais ir atsižvelgdamas į nustatytus viešojo administravimo įstaigos tikslus ir uždavinius, strateginius ar metinius veiklos planus ir patvirtintą valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis (toliau – darbuotojai), pareigybių skaičių, jeigu kiti įstatymai nenustato kitaip. [...].“

8.3.4. *14 straipsnis* – „1. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės tvirtina Vyriausybė [...].“

8.4. *Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnyje* nustatyta: „1. Seimo kontrolierius, atlikęs tyrimą, priima sprendimą: [...] 3) nutraukti skundo tyrimą. [...]. 3. Skundo tyrimas nutraukiamas, jei tyrimo metu išnyksta skundžiamos aplinkybės arba, tarpininkaujant Seimo kontrolieriui, skunde keliamos problemos išsprendžiamos gera valia, taip pat kitais šio įstatymo nustatytais atvejais.“

9. Kiti teisės aktai

9.1. *Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 patvirtintose Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse* (toliau vadinama – Prašymų nagrinėjimo taisyklės) nustatyta: „35. Atsakymai į prašymus parengiami atsižvelgiant į jo turinį: [...] 35.3. į prašymą priimti administracinį sprendimą – atsakoma pateikiant atitinkamo priimto dokumento kopiją, išrašą ar nuorašą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti

priežastys; [...] 35.4. į kitus prašymus – atsakoma laisva forma arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys.“

9.2. *Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015-08-05 nutarimu Nr. 831 patvirtintuose Daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų administravimo nuostatuose* (Administravimo nuostatai) reglamentuota:

9.2.1. „4. Vykdydamas pagrindinį uždavinį, administratorius atlieka šias funkcijas: [...] 4.3. Vadovaudamasis teisės aktais, reglamentuojančiais pastatų, jų inžinerinių sistemų naudojimą ir priežiūrą [...] priežiūrą, organizuoja namo techninę priežiūrą [...]. 4.4. Vadovaudamasis Butų ir kitų patalpų savininkų lėšų, skiriamų namui (statiniui) atnaujinti pagal privalomuosius reikalavimus, kaupimo, dydžio apskaičiavimo, sukauptų lėšų apsaugos tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015-04-15 nutarimu Nr. 390, [...], rengia ilgalaikį (2 ir daugiau metų) namo bendrojo naudojimo objektų atnaujinimo planą (toliau – ilgalaikis planas), apskaičiuoja mėnesinės kaupiamosios įmokos tarifą ir teikia juos patalpų savininkams tvirtinti. [...] 4.6. Organizuoja ir vykdo namo techninės priežiūros, kitų su administruojamu namu susijusių paslaugų ir namo bendrojo naudojimo objektų atnaujinimo darbų pirkimus: [...] 4.11. Vadovaudamasis CK 4.85 straipsniu, šaukia patalpų savininkų susirinkimus arba organizuoja balsavimą raštu. [...]. 4.13. Nuostatų V skyriuje nustatyta tvarka skelbia informaciją apie savo veiklą. [...]“

9.2.2. „7. Administratorius privalo: 7.1. Nuostatuose nurodytas funkcijas ir pareigas atlikti apdairiai, sąžiningai ir tik naudos gavėjų interesais; [...] 7.3. pateikti patalpų savininkams ar jų įgaliotiems asmenims, valstybės ir savivaldybių gyvenamųjų patalpų nuomininkams ar jų įgaliotiems asmenims paaiškinimus žodžiu, raštu ir (ar) elektroniniu laišku apie Nuostatų IV skyriuje nurodytus jiems apskaičiuotus mėnesinius mokėjimus, įmokas, atliktus namo bendrojo naudojimo objektų atnaujinimo, kitus darbus ar suteiktas paslaugas, leisti susipažinti su šių darbų ir paslaugų sutartimis, sąmatomis, darbų priėmimo aktais; jeigu patalpų savininkai kreipiasi raštu ar elektroniniu laišku, – atsakyti raštu ar elektroniniu laišku ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo prašymo gavimo; [...] 7.7. jeigu bendrojo naudojimo objektų būklė kelia grėsmę jų išlikimui, žmonėms ar aplinkai, pagal teisės aktų reikalavimus imtis būtinų priemonių, kad būtų išvengta žalos ir pašalinta grėsmė; [...]“

9.3. *Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013-06-20 nutarimu Nr. 567 patvirtintame Bendrojo naudojimo objektų administratoriaus atrankos ir skyrimo tvarkos apraše* (Aprašas) nustatyta:

9.3.1. „17. Administratorius daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektams administruoti skiriamas daugiabučiuose namuose, kuriuose butų ir kitų patalpų savininkai neįsteigė daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkų bendrijos arba nesudarė jungtinės veiklos sutarties, taip pat jeigu bendrija yra likviduota arba nutraukta jungtinės veiklos sutartis.“

9.3.2. „18. Savivaldybės vykdomoji institucija, organizuodama butų ir kitų patalpų savininkų balsavimą raštu ar susirinkimą dėl administratoriaus pasirinkimo, kartu su balsavimo raštu ar šaukiamo susirinkimo dokumentais (balsavimo biuletenis, jeigu organizuojamas balsavimas raštu, arba skelbimas apie šaukiamą susirinkimą ir jo darbotvarkė, jeigu šaukiamas butų ir kitų patalpų savininkų susirinkimas) pateikia butų ir kitų patalpų savininkams Aprašo 8 punkte nurodytą sąrašą.“

9.3.3. „19. Pasirinktu administratoriumi laikomas asmuo, už kurį per butų ir kitų patalpų savininkų pirmąjį balsavimą raštu ar susirinkime balsavo daugiau kaip 50 procentų visų daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkų arba už kurį per pakartotinį butų ir kitų patalpų savininkų balsavimą raštu ar jų susirinkime, jeigu pirmasis butų ir kitų patalpų savininkų balsavimas raštu ar susirinkimas neįvyko, balsavo daugiau kaip 50 procentų balsavime raštu ar susirinkime dalyvavusių butų ir kitų patalpų savininkų, tačiau ne mažiau kaip 1/4 visų butų ir kitų patalpų savininkų. Jeigu nė vienas iš savivaldybės sąraše nurodytų administratorių nesurenka šiame punkte nurodyto butų ir kitų patalpų savininkų balsų skaičiaus, laikoma, kad butų ir kitų patalpų savininkai administratoriaus nepasirinko.“

9.4. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016-12-30 įsakymu Nr. D1-971 patvirtintame statybos techniniame reglamente STR 1.07.03:2017 „Statinių techninės ir naudojimo priežiūros tvarka. Naujų nekilnojamojo turto kadastro objektų formavimo tvarka“ (Reglamentas) nustatyta:

9.4.1. „84. Daugiabučio gyvenamojo namo (toliau šiame skyriuje – namo) techninę priežiūrą organizuoja namo bendrojo naudojimo objektų valdytojas (toliau – valdytojas), paskirdamas techninį priežiūrėtoją. Kai techninis priežiūrėtojas yra juridinis asmuo, jis turi paskirti už namo techninę priežiūrą atsakingą asmenį [...].“

9.4.2. „105. Šio Reglamento 102.2 ir 102.3 papunkčiuose nurodyti Subjektai turi atlikti šių konkrečių statinių (jo dalių) Naudojimo priežiūrą vietoje: 105.1. ypatingųjų statinių, kurių požymiai apibrėžti statybos techniniame reglamente STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“ [...], ir daugiabučių gyvenamųjų namų, kurių aukštingumas iki 5 aukštų imtinai, – ne rečiau kaip vieną kartą per metus. [...].“

9.4.3. „106. Reglamento 102.2 ir 102.3 papunkčiuose nurodyti Subjektai konkretaus statinio (jo dalies) Priežiūrą vietoje gali atlikti dažniau, nei nurodyta šio Reglamento 105 punkte, kai: [...] 106.2. įvyko naudojamo statinio avarija ar yra nustatyta jos grėsmė, pastebėtos statinio deformacijos, yra prielaidų, kad stichinių nelaimių ar kitų ekstremaliųjų įvykių metu pažeisti esminiai statinio reikalavimai [...]; 106.3. gautas skundas, prašymas ar pranešimas dėl statinių priežiūros, kuris nagrinėjamas Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo [9.11] nustatyta tvarka ir terminais.“

9.4.4. „108. Priežiūros vykdytojas, tikrindamas Naudotojo atliekamą statinių techninę priežiūrą, privalo: [...] 108.3. apžiūrėti statinį ar jo dalį vietoje; 108.4. apžiūrėjus statinį ar jo dalį, nustatyti: [...] 108.4.4. padaryti išvadas apie statinio techninę būklę ir jo techninę priežiūrą atsižvelgiant į 108.2.1–108.4.3 papunkčiuose nustatytus kriterijus; 108.5. surašyti statinio techninės priežiūros patikrinimo aktą (Reglamento 8 priedas) [...] 108.6. nustatyti reikalavimus trūkumams pašalinti; 108.7. kontroliuoti statinio techninės priežiūros patikrinimo akte įrašytų reikalavimų įvykdymą [...].“

9.5. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014-07-24 įsakymu Nr. D1-612 patvirtintose *Butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir savivaldybės vykdomosios institucijos paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūros ir kontrolės pavyzdinėse taisyklėse* (toliau vadinama – Pavyzdinės taisyklės) nustatyta:

9.5.1. „12. Vykdamas planinį patikrinimą, tikrinama: 12.1. valdytojo paskyrimo ar išrinkimo atitiktis nustatytiems teisės aktų reikalavimams – tikrinami valdytojo paskyrimo ar išrinkimo dokumentai, nustatytos kadencijos laikymasis (pagal patalpų savininkų sprendimo protokolus, jungtinės veiklos sutartį, Juridinių asmenų registro, Nekilnojamojo turto registro duomenis); [...] 12.9. dokumentų ir duomenų pateikimas viešam registru – ar administravimo, ar jungtinės veiklos sutarties sudarymo faktas registruotas Nekilnojamojo turto registre, ar bendrijos įsteigimo faktas registruotas Juridinių asmenų registre ir Nekilnojamojo turto registre; ar įstatymų nustatytais atvejais ir terminais Juridinių asmenų registre perregistruojami juridinio asmens (bendrijos) įstatatai; [...].“

9.5.2. „15. Neplaninio valdytojo veiklos patikrinimo (toliau – neplaninis patikrinimas) tikslas – įvertinti faktus ar aplinkybes, dėl kurių buvo inicijuotas neplaninis patikrinimas, ir užkirsti kelią naujiems teisės aktų nuostatų pažeidimams atsirasti.“

9.5.3. „16. Neplaninis patikrinimas gali būti atliekamas savivaldybės vykdomajai institucijai gavus patalpų savininko skundą ar kilus pagrįstiems įtarimams dėl valdytojo veiksmų ar neveikimo, kurie gali prieštarauti teisės aktų, reguliuojančių jo veiklą, nuostatoms, taip pat siekiant patikrinti, ar buvo pašalinti ankstesnio valdytojo veiklos patikrinimo metu nustatyti trūkumai. Neplaninis patikrinimas pradamas savivaldybės administracijos direktoriaus ar jo įgalioto asmens motyvuotu sprendimu.“

9.5.4. „17. Savivaldybės vykdomoji institucija, gavusi patalpų savininko skundą, jį įvertina ir per 20 darbo dienų nuo jo gavimo priima sprendimą pradėti ar nepradėti neplaninį patikrinimą ir apie priimtą sprendimą raštu informuoja skundą pateikusį asmenį. Kai priimtas sprendimas pradėti

neplaninį patikrinimą, visais atvejais savivaldybės vykdomosios institucijos rašte turi būti nurodyta valdytojo neplaninio patikrinimo pagrindas ir patikrinimo apimtis, neplaninį patikrinimą atliekantis kontrolierius, sprendimo pradėti neplaninį patikrinimą apskundimo tvarka, terminas, kuris negali būti trumpesnis kaip 5 darbo dienos ir ilgesnis kaip 10 darbo dienų, valdytojui pateikti informaciją ir duomenis, juos pagrindžiančius dokumentus ir paaiškinimus dėl nagrinėjamų veiksmų ar neveikimo ir prašomų dokumentų, kuriuos valdytojas turi pateikti kontrolieriui, sąrašas.“

Tyrimui reikšminga Lietuvos Respublikos teismų praktika

10. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika – 2014-05-28 nutartis administracinėje byloje Nr. A261-610/2014 – „[...] viešojo administravimo subjektas, bet kokiu būdu gavęs informaciją apie galbūt padarytus pažeidimus, pagal savo kompetenciją turi patikrinti tokią informaciją, ją įvertinti ir reaguoti į ją nuostatų bei kitų teisės aktų nustatyta būdu. Tačiau tai nereiškia, kad VAĮ, kitų šiam ginčui aktualių teisės aktų taikymo požiūriu atsakovas privalo veikti taip, kaip to prašo besikreipiantys į juos asmenys [...]“

Tyrimo išvados

11. Apibendrinus Pareiškėjo skunde nurodytas aplinkybes (pažymos 2 ir 3 paragrafai), konstatuotina, kad Pareiškėjas Seimo kontrolieriui skundžiasi tuo, jog Savivaldybė nepagrįstai atsisako organizuoti Namų bendrojo naudojimo objektų administratoriaus paskyrimą, VU nepagrįstai ir netinkamai vykdo Namų bendrojo naudojimo objektų techninę priežiūrą, Savivaldybė nekontroliuoja Namų techninės priežiūros vykdymo.

12. Vadovaujantis:

12.1. VSĮ (pažymos 8.1 punktas), CK (pažymos 8.2 punktas), VAĮ (pažymos 8.3 punktas), Aprašu (pažymos 9.3 punktas), Prašymų nagrinėjimo taisyklėmis (pažymos 9.1 punktas) bei remiantis teismų praktika (pažymos 10 paragrafas):

12.1.1. Savivaldybė, vadovaudamasi viešojo administravimo įstatymo viršenybės (viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus), vieno langelio (asmeniui informacija suteikiama, prašymas priimamas ir atsakymas į juos pateikiamas vienoje darbo vietoje. Prašymą ar skundą nagrinėja ir informaciją iš savo administracijos padalinių, pavaldžių subjektų, gauna pats prašymą ar skundą nagrinėjantis ir administracinį sprendimą priimančias viešojo administravimo subjektas) bei pagrindiniais vietos savivaldos savivaldybės veiklos ir savivaldybės institucijų priimamų sprendimų teisėtumo, veiklos skaidrumo ir kitais principais (veikla ir visais jų veiklos klausimais priimti sprendimai turi atitikti įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus, turi būti aiški ir suprantama savivaldybės gyventojams, kurie tuo domisi, jiems sudaromos sąlygos gauti paaiškinimus, kas ir kodėl daroma), privalo:

- 1) vykdyti statinių naudojimo priežiūrą pagal Reglamentą;
- 2) atlikti butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir savivaldybės vykdomosios institucijos paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūrą ir kontrolę pagal Pavyzdines taisykles;
- 3) organizuoti daugiabučių gyvenamųjų namų bendrojo naudojimo objektų administratoriaus paskyrimą, jeigu butų ir kitų patalpų savininkai neįsteigia gyvenamojo namo butų ir kitų patalpų savininkų bendrijos arba nesudaro jungtinės veiklos sutarties;
- 4) nagrinėti asmenų prašymus, skundus VAĮ ir Prašymų nagrinėjimo taisyklėse nustatyta tvarka;

12.1.2. Savivaldybės administracijos direktorius turi užtikrinti tokį Savivaldybės vidaus administravimą, jo kokybės valdymą (Savivaldybės veiklos planavimas, organizavimas ir vidaus

administravimo kontrolė), kad Savivaldybė galėtų tinkamai atlikti viešojo administravimo funkcijas;

12.1.3. Savivaldybė, gavusi Prašymą, turėjo:

1) jį išnagrinėti pagal turinį (pažymos 4.1 punktas), t. y., patikrinti Prašyme nurodytas aplinkybes, susijusias su VU vykdomo Namu bendrojo naudojimo objektų administravimo kontrole, Namu technine priežiūra, Namu bendrojo naudojimo objektų administratoriaus paskyrimu teisės aktuose nustatyta tvarka. Savivaldybei tinkamai išnagrinėjus Prašymą ir nustačius pažeidimus, jie turėjo būti įvertinti ir reaguota teisės aktuose (CK, Pavyzdinėse taisyklėse, Reglamente ir Apraše) nustatytu būdu;

2) pateikti Pareiškėjui išsamumo principo reikalavimus atitinkantį atsakymą (aiškų ir argumentuotą, kuriame būtų nurodytos visos Prašymo nagrinėjimui įtakos turėjusios aplinkybės ir konkrečios teisės aktų nuostatos, kuriomis remtasi vertinant Prašymo turinį);

12.2. Reglamentu (pažymos 9.4 punktas) – Savivaldybė, vykdydama statinių naudojimo priežiūros funkciją, privalėjo:

12.2.1. ne rečiau kaip vieną kartą per metus nuo 2014-07-29 Akto-1 surašymo ir reikalavimų techniniam prižiūrėtojui pateikimo (gavus Prašymą – papildomai) turėjo atlikti Namu naudojimo priežiūrą vietoje, padaryti išvadas apie Namu techninę būklę ir jo techninę priežiūrą, surašyti statinio techninės priežiūros patikrinimo aktą, prireikus, nustatyti reikalavimus trūkumams šalinti, kontroliuoti statinio techninės priežiūros patikrinimo akte įrašytų reikalavimų įvykdymą;

12.2.2. patikrinti, ar VU teisėtai ir pagrįstai vykdo Namu techninę priežiūrą, kartu ir tai, ar Namu techninę priežiūrą organizuoja teisės aktuose nustatyta tvarka išrinktas, paskirtas Namu bendrojo naudojimo objektų valdytojas;

12.3. Pavyzdinėmis taisyklėmis (pažymos 9.5 punktas) – Savivaldybė, vykdydama butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir savivaldybės vykdomosios institucijos paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių (toliau vadinama – valdytojas) veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūra ir kontrolę pagal Pavyzdines taisykles, gavusi Prašymą, turėjo pradėti neplaninį faktinio valdytojo veiklos patikrinimą, t. y., įvertinti faktus ar aplinkybes, susijusias su VU Namu bendrojo naudojimo objektų administravimo funkcijų vykdymo teisėtumu, valdytojo duomenų pateikimu viešam registru, bei užkirsti kelią naujiems teisės aktų nuostatų pažeidimams atsirasti. Atsisakius pradėti neplaninį patikrinimą, apie priimtą motyvuotą sprendimą turėjo raštu informuoti Pareiškėją;

12.4. CK (pažymos 8.2 punktas) ir Aprašu (pažymos 9.3 punktas) – Savivaldybė, tinkamai atlikusi statinių naudojimo bei valdytojo veiklos priežiūros funkcijas ir nustačiusi, kad Namu butų ir kitų patalpų savininkai neįsteigė bendrijos arba nesudarė jungtinės veiklos sutarties, privalėjo organizuoti Namu bendrojo naudojimo objektų administratoriaus paskyrimą (rengti Namu butų ir kitų patalpų savininkų balsavimą raštu arba šaukti susirinkimą dėl bendrojo naudojimo objektų administratoriaus pasirinkimo, skirti pasirinktą administratorių arba Savivaldybės iniciatyva, Namu bendraturčiams jo nepasirinkus).

Pažymėtina, kad pirmiau nurodytą pareigą Savivaldybė turėjo atlikti nepriklausomai nuo to, ar į ją kreipėsi Namu bendraturčiai, kiek jų kreipėsi, ar to Savivaldybės prašė valstybės institucijos.

13. Apibendrinus šio tyrimo metu nustatytas aplinkybes (pažymos 1–7 paragrafai), konstatuotina, kad nagrinėjamu atveju **Savivaldybės pareigūnai**:

13.1. dėl Namu naudojimo priežiūros:

13.1.1. **7-erius metus nevykdė Namu naudojimo priežiūros Reglamente nustatyta tvarka, nekontroliavo Akte-1 pateiktų reikalavimų vykdymo** (pažymos 7.3.4 papunktis), **taip pat nepagrįstai nepatikrino atliekamos Namu techninės priežiūros ir gavę Prašymą, ar VU teisėtai ir pagrįstai vykdo Namu techninę priežiūrą, kartu ir tai, ar Namu techninę priežiūrą organizuoja teisės aktuose nustatyta tvarka išrinktas, paskirtas Namu bendrojo naudojimo objektų valdytojas**;

13.1.2. šio tyrimo metu pateikė nepagrįstą išvadą, kad „Namu techninis prižiūrėtojas paskirtas vadovaujantis Reglamento 84 punktu“ (pažymos 7.3.2 ir 9.4.1 papunkčiai), nes Namu

techninę priežiūrą organizavo ne įstatymų nustatyta tvarka paskirtas, išrinktas Namu bendrojo naudojimo objektų valdytojas;

13.1.3. šio tyrimo metu nurodydami priežastis, dėl kurių 7-erius metus nebuvo vykdoma Namu naudojimo priežiūra Reglamente nustatyta tvarka, nesivadovavo įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimais, nurodytos priežastis, susijusios tik su Savivaldybės vidaus administravimo, neužtikrinančio viešojo administravimo funkcijų vykdymo teisės aktuose nustatyta tvarka, organizavimu (pažymos 7.3.1 papunktis).

Savivaldybė neapgrįstai, nesilaikydama Reglamento reikalavimų, statinių naudojimo priežiūrą, kaip nurodė šio tyrimo metu (pažymos 7.3.1 papunktis), vykdo gavusi suinteresuotų asmenų prašymus, skundus ir kontroliuodama pateiktų reikalavimų vykdymą (Savivaldybė galimai neplanuoja statinių naudojimo priežiūros funkcijos vykdymo VAI ir Reglamente nustatyta tvarka).

Pažymėtina, kad nagrinėjamu atveju statinių naudojimo priežiūros funkcija nebuvo atlikta nei po 2014-07-29 Akte-1 pateiktų reikalavimų, nei gavus Prašymą, taigi Savivaldybė nesilaikė ir jos pačios nustatytų prioritetų;

13.2. dėl VU veiklos priežiūros – nepagrįstai, gavę Prašymą, nepriėmė jokie sprendimo dėl faktinio valdytojo veiklos priežiūros neplaninio patikrinimo, nepradėjo VU neplaninio veiklos patikrinimo ir Pavyzdinėse taisyklėse ***nustatyta tvarka neįvertino VU Namu bendrojo naudojimo objektų administravimo funkcijų vykdymo teisėtumo*** (patikrinimo akte; pažymos 7.2.1 papunktis). Taip pat pastebėtina, kad šios pažymos 7.1.2 ir 7.2.2 papunkčiuose pacituota Savivaldybės pareigūnų nuomonė, jog Savivaldybė neturi teisinio pagrindo vykdyti VU veiklos priežiūros ir kontrolės Namu administravimo klausimais, nepagrįsta jokiai kitu faktinių aplinkybių patikrinimo, nustatymo dokumentu (duomenų apie Namu bendrojo naudojimo objektų administravimą nebuvimas NTR gali rodyti ir tai, kad valdytojo paskyrimo, išrinkimo duomenys nebuvo pateikti registravimui nustatyta tvarka; šios aplinkybės tikrintinos atliekant valdytojo veiklos patikrinimą ir vertintinos patikrinimo akte), jeigu tokia išvada buvo padaryta teisės aktuose nustatyta tvarka, Savivaldybė apie tai nepagrįstai Atsakyme neinformavo Pareiškėjo ir nedelsdama nesiėmė priemonių organizuoti Namu bendrojo naudojimo objektų administratoriaus paskyrimo teisės aktuose nustatyta tvarka;

13.3. dėl Namu bendrojo naudojimo objektų administratoriaus skyrimo:

13.3.1. ***Namu butų ir kitų patalpų savininkams neįsteigus bendrijos, nesudarius jungtinės veiklos sutarties, VU administruojant Namą, nors Savivaldybė jo nebuvo paskyrusi administratoriumi (tai turėjo būti žinoma bent nuo 2014-07-29 Akto-1 surašymo), nepagrįstai neorganizavo Namu bendrojo naudojimo objektų administratoriaus paskyrimo CK ir Apraše nustatyta tvarka;***

13.3.2. pateikė nepakankamai motyvuotus paaiškinimus, kodėl nebuvo vykdomas Namu butų ir kitų patalpų savininkų balsavimas raštu dėl administratoriaus pasirinkimo karantino metu (pažymos 7.1.5 papunktis): nepateikė Seimo kontrolierei Savivaldybės administracijos direktoriaus (jo įgalioto asmens) nustatyta tvarka priimto sprendimo sustabdyti šios Savivaldybės funkcijos vykdymą karantino metu, nepagrįstai vadovavosi „turima praktika“, kad „dauguma rizikos grupėje esančių senyvo amžiaus asmenų nesinaudoja elektroninėmis / išmaniomis ryšio priemonėmis, kad galėtų siųsti skenuotus balsavimo raštu biuletenius el. paštu balsavimas@vilnius.lt“, o ne konkrečiomis nustatytomis faktinėmis aplinkybėmis dėl Namu (buvusio studentų, dėstytojų bendrabučio) bendraturčių priklausymo / nepriklausymo rizikos grupei;

13.4. dėl Prašymo nagrinėjimo:

13.4.1. ***nepagrįstai, nesilaikydama VAI ir Prašymų nagrinėjimo taisyklių reikalavimų, neišnagrinėjo Prašymo vadovaudamasi vieno langelio principu (nagrinėjant Prašymą neorganizuotas tinkamas trijų, galimai skirtingų Savivaldybės struktūrinių padalinių, funkcijų atlikimas) bei pagal jo turinį, nepatikrino Prašyme nurodytų aplinkybių (neatliko pažymos 13.1, 13.2 ir 13.3 punktuose nurodytų funkcijų), susijusių su VU vykdomo Namu bendrojo naudojimo objektų administravimo kontrole, Namu technine priežiūra, Namu bendrojo naudojimo objektų administratoriaus paskyrimu teisės aktuose nustatyta tvarka, pateikė Pareiškėjui išsamumo principo reikalavimus neatitinkantį Atsakymą;***

13.4.2. nepagrįstai, nemotyvuotai Atsakyme ir 2020-01-24 rašte nurodė, jog „Savivaldybė neturi prievolės inicijuoti ir skirti daugiabučio namo, taigi ir bendrabučio tipo gyvenamojo pastato, bendrojo naudojimo objektų administratorių, jei tokios iniciatyvos neparodo ne mažiau kaip 1/4 Pastato butų ir kitų patalpų savininkų“ (pažymos 4.2.1 ir 7.1.7 papunkčiai), jog, „Manytina, kad priešingu atveju patalpų savininkai yra patenkinti esama padėtimi ir nėra apsisprendę dėl valdymo būdo pasirinkimo“ (pažymos 7.1.4 papunktis);

13.5. *šio tyrimo metu atsižvelgė į Seimo kontrolierės tarpininkavimą* (pažymos 6 paragrafas) ir pagal kompetenciją ėmėsi priemonių Pareiškėjo skunde nurodytoms problemoms spręsti:

13.5.1. atliko Namų naudojimo priežiūros patikrinimą, surašė Akta-2, pateikė reikalavimus VU, nurodė apie Akte-2 teiktų reikalavimų vykdymo eigą informuoti Skyrių iki 2020-08-30, informavo apie tai Pareiškėją (pažymos 7.3.4.2 papunktis);

13.5.2. organizuoja Namų patalpų savininkų balsavimą raštu dėl Namų bendrojo naudojimo objektų administratoriaus pasirinkimo; informavo apie tai Pareiškėją (pažymos 7.1.9 papunktis).

14. Atsižvelgus į pažymos 13.5 punkte pateiktas išvadas bei vadovaujantis Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 3 dalimi (skundo tyrimas nutraukiamas, jei tyrimo metu išnyksta skundžiamos aplinkybės arba, tarpininkaujant Seimo kontrolieriui, skunde keliamos problemos išsprendžiamos gera valia; pažymos 8.4 punktas), konstatuotina, kad ***Pareiškėjo skundo tyrimas nutrauktinas***.

15. Kartu Seimo kontrolierė atkreipia Savivaldybės administracijos direktoriaus dėmesį į tai, kad atsižvelgus į šio tyrimo rezultatus teiktinos rekomendacijos toliau nurodytais klausimais:

15.1. dėl asmenų prašymų, kurių turinys apima klausimus, susijusius su keletu Savivaldybės funkcijų (šiuo atveju – trimis: statinių naudojimo priežiūros, valdytojų veiklos priežiūros bei administratoriaus skyrimo), nagrinėjimo – jie nagrinėtini laikantis vieno langelio principo, asmenims pateikiant išsamų atsakymą, paremtą visų aktualių Savivaldybės funkcijų vykdymo pagal atitinkamo kreipimosi turinį rezultatais;

15.2. dėl atitinkamų Savivaldybės pareigūnų kompetencijos teisiniais klausimais kėlimo (šio tyrimo metu pateikti jų paaiškinimai dėl Savivaldybės funkcijų nevykdymo net 7-erius metus, administratoriaus neskyrimo, iki nebus gautas ¼ Namų bendraturčių kreipimasis, Namų techninio prižiūrėtojo paskyrimo atitikimo teisės aktų reikalavimams neatitinka teisės aktų reikalavimų);

15.3. dėl statinių naudojimo priežiūros funkcijos vykdymo Reglamente ir VAĮ nustatyta tvarka (patikrinimų vykdymo dažnumas, reguliarumas, funkcijos vykdymo planavimas) – Savivaldybė privalo imtis vidaus administravimo priemonių, kad Reglamentas būtų tinkamai įgyvendinamas, jo įgyvendinimo tvarka Savivaldybėje planuojama.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

16. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, nusprendžia X skundo dėl Vilniaus miesto savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) tyrimą nutraukti.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

17. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė ***Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriui*** rekomenduoja:

17.1. organizuoti atitinkamų Savivaldybės pareigūnų kompetencijos teisiniais klausimais kėlimą;

17.2. informuoti, kokių vidaus administravimo priemonių buvo imtasi, kad ateityje:

17.2.1. asmenų prašymai, kurių turinys apima klausimus, susijusius su keletu Savivaldybės funkcijų, būtų nagrinėjami laikantis vieno langelio principo, asmenims pateikiant išsamų atsakymą, paremtą visų aktualių Savivaldybės funkcijų vykdymo pagal atitinkamo kreipimosi turinį rezultatais;

17.2.2. statinių naudojimo priežiūros funkcijos vykdymas būtų planuojamas, ši funkcija būtų vykdoma Reglamente nustatyta tvarka (dėl patikrinimų vykdymo dažnumo, reguliarumo).

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašytume pranešti Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, t. y. ne vėliau kaip per 30 dienų nuo rekomendacijos gavimo dienos.

Seimo kontrolierė

Milda Vainiutė